

О.Л. КУЗЕНКО, О.В. АРЕФ'ЄВА О.В.

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН МАКРО- ТА МЕЗОРІВНІВ

У статті представлено результати визначення рівня фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів. Рівень фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів визначається за допомогою індикаторів для кожної складової. Кожний з індикаторів проаналізованих складових фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів, підлягав аналізу, за допомогою експертів були упорядковані та використована методика кваліметричного моделювання надала їм ранги значимості використовуючи п'ятиступеневий масштаб оцінки ваги індикаторів складових фінансової безпеки. В статті запропоновано визначати рівень фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро та мезо рівнів шляхом комплексного аналізу інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку. Представлені розрахунки дозволяють з впевненістю стверджувати про низький рівень фінансової безпеки України, серед внутрішніх та зовнішніх причин низького рівня фінансової безпеки на макро рівні варто виділити фінансову дестабілізацію в країні, нецільове використання бюджетних коштів, невиконання дохідної частини державного бюджету, недосконалість державної фінансової інфраструктури економічної сфери, існуючі інфляційні процеси, недосконалість національної банківської системи, що має безпосередній різносторонній негативний вплив на фінансову безпеку, відповідно до чого їхня нейтралізація повинна здійснюватися різними методами, які дозволять отримати відповідний ефект.

Ключові слова: бюджетна безпека, боргова безпека, банківська безпека, валютна безпека, безпека грошового ринку та інфляційних процесів, фондовий ринок, страховий ринок.

В статье представлены результаты определения уровня финансовой безопасности субъектов финансовых отношений макро- и мезоуровне. Уровень финансовой безопасности субъектов финансовых отношений макро- и мезоуровне определяется с помощью индикаторов для каждой составляющей. Каждый из индикаторов проанализированных составляющих финансовой безопасности субъектов финансовых отношений макро- и мезоуровне, подлежал анализу, с помощью экспертов были упорядочены и используемые методика кваліметричного моделирования предоставила им ранги значимости используя пятиступенчатый масштаб оценки веса индикаторов составляющих финансовой безопасности. В статье предложено определять уровень финансовой безопасности субъектов финансовых отношений макро и мезо уровней путем комплексного анализа интенсивности воздействия составляющих на финансовую безопасность. Представленные расчеты позволяют с уверенностью утверждать о низком уровне финансовой безопасности Украины, среди внутренних и внешних причин низкого уровня финансовой безопасности на макро уровне стоит выделить финансовую дестабилизацию в стране, нецелевое использование бюджетных средств, невыполнение доходной части государственного бюджета, несовершенство государственной финансовой инфраструктуры экономической сферы, существующие инфляционные процессы, несовершенство национальной банковской системы, имеет непосредственное разностороннее негативное влияние на финансовую безопасность, в соответствии с чем их нейтралізація должна осуществляться различными методами, которые позволят получить соответствующий эффект.

Ключевые слова: бюджетная безопасность, долговая безопасность, банковская безопасность, валютная безопасность, безопасность денежного рынка и инфляционных процессов, фондовый рынок, страховой рынок.

The results of determining the level of financial security of financial relations macro- and meso level. The level of financial security of financial relations macro- and meso level is determined using indicators for each component. Each of the indicators analyzed components of financial security of financial relations macro- and meso level, was subject to analysis by experts were organized and usable methods of modeling qualimetric gave them rank the importance of using a five-scale evaluation indicators weight components of financial security. The paper proposed to determine the level of financial security of financial relations meso and macro levels through comprehensive analysis of the intensity of exposure to the components of financial security. Presented calculations allow safe to assume a low level of financial security of Ukraine, including internal and external reasons for the low level of financial security at the macro level is to provide financial destabilization in the country, misuse of budget funds, the failure of the revenue of the state budget, inadequate public financial infrastructure economic sphere, existing inflationary pressures, inadequate national banking system, which has a direct negative impact on diverse financial security, hence their neutralization should be carried out by various methods that will get the same effect.

Keywords: budgetary safety, promissory safety, bank safety, currency safety, safety of money-market and inflationary processes, fund market, insurance market.

Аналіз останніх публікацій. Вагомий внесок у розвиток науки про економічну та фінансову безпеку зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: О.В.Ареф'єва, О. Василик, О. Барановський, І. Бланк, Б. Бузан, З. Варналій, О. Власюк, С. Воронцов, В. Геєць, М. Єрмошенко, О. Жаліло, Я. Кириченко, Х. Мальгрема, Х. Моргензана, Г. Пастернак-Таранушенко та інші.

Проблемам фінансової безпеки регіонів присвячено праці вчених-економістів Т. Шалхакова, Н. Орлової, І. Новікова, Н. Красникова, Н. Коваленко, А. Сухорукова, І. Ваховича, проте, подальших досліджень потребують проблеми оцінювання стану фінансової безпеки регіону для потреб забезпечення його фінансової безпеки.

Невирішені складові загальної проблеми.

Питання визначення рівня фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро – та мезорівнів є досить невирішеними та потребують подальшого дослідження.

Метою статті є визначення рівня фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів.

Постановка проблеми. Особливу роль, в сучасних умовах, відіграє насамперед рівень фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів, що зумовлено послабленням державного контролю за розвитком грошово-кредитних відносин, зростанням міжнародної мобільності капіталу й посиленням впливу валютної сфери на процеси, що відбуваються в реальному

секторі економіки, відповідно до чого, забезпечення фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів особливо актуально для України.

Виклад основного матеріалу. Кожний з індикаторів проаналізованих складових фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро- та мезорівнів, підлягають аналізу, експерти упорядковують та використовувати методіку кваліметричного моделювання надають їм ранги значимості використовуючи п'ятиступеневий масштаб оцінки ваги індикаторів складових фінансової безпеки.

Подальше визначення рівня фінансової безпеки суб'єкту фінансових відносин макро- рівня обумовлює необхідність з'ясувати вагу кожного з виділених чинників.

Обчислення оцінки кожного чинника, оцінки з вагою, $G_i \cdot O_i$ та максимальної оцінки з вагою, $G_i \cdot O_{max}$ за складовими фінансової безпеки держави представлено у табл. 1.

Отримані показники оцінки кожного індикатору по кожній зі складових фінансової безпеки держави, тобто, оцінки з вагою та максимальної оцінку з вагою, дає змогу проаналізувати отримані результати щодо кожного індикатору.

Найбільшу оцінку з вагою бюджетної складової фінансової безпеки отримали індикатори: відношення дефіциту, профіциту державного бюджету до ВВП та обсяг трансфертів з державного бюджету, % до ВВП, значення яких становлять 0,0921, решта індикаторів, зокрема, рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень та відношення дефіциту, профіциту торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі мають оцінку з вагою 0,0587.

Індикатори складової фінансової безпеки держави «безпека грошового ринку та інфляційних процесів» рівень монетизації (відношення обсягу грошового агрегату М3 до ВВП, %), обсяг готівки, % до ВВП, рівень інфляції (до грудня попереднього року), питома вага довгострокових кредитів у загальному обсязі кредитів, наданих комерційними банками і рівень середньої процентної ставки кредитів комерційних банків відносно інфляції отримали оцінку з вагою яка становить 0,0901, інші індикатори: швидкість обігу (відношення ВВП до обсягу грошового агрегату М2), рівні доларизації грошового обігу і забезпечення грошової бази золотовалютними резервами 0,0881 відповідно.

Таблиця 1 – Оцінка складових фінансової безпеки держави

Складові фінансової безпеки держави	Вага, G_i	Оцінка, O_i	Оцінка з вагою, $G_i \cdot O_i$	Максимальна оцінка з вагою, $G_i \cdot O_{max}$
Бюджетна безпека				
Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %	0,0294	2	0,0587	0,1468
Відношення дефіциту (профіциту) державного бюджету до ВВП, %	0,0307	3	0,0921	0,1534
Покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень, %	0,0294	2	0,0587	0,1468
Відношення дефіциту, профіциту торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі, %	0,0294	2	0,0587	0,1468
Обсяг трансфертів з державного бюджету, % до ВВП	0,0307	3	0,0921	0,1534
Боргова безпека				
Відношення загального обсягу державного боргу до ВВП, %	0,0300	3	0,0901	0,150
Відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП, %	0,0300	3	0,0901	0,150
Рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, дол. США	0,0294	3	0,0881	0,147
Відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг, %	0,0307	4	0,1227	0,153
Відношення відсоткових платежів з обслуговування зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг, %	0,0294	3	0,0881	0,147
Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування зовнішнього боргу до доходів державного бюджету, %	0,0287	1	0,0287	0,143
Відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП, %	0,0307	4	0,1227	0,153
Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування внутрішнього боргу до доходів державного бюджету, %	0,0287	1	0,0287	0,143
Банківська безпека				
Частка іноземного банківського капіталу в загальному обсязі банківського капіталу, %	0,0294	3	0,0881	0,147
Обсяг кредитування банками реального сектору економіки, % до ВВП	0,0294	3	0,0881	0,147
Валютна безпека				
Індекс зміни офіційного курсу гривні до долара США до показників попереднього періоду, %	0,0274	1	0,0274	0,137

Продовження таблиці 1

Відношення обсягів депозитів в іноземній валюті до загальних обсягів депозитів, %	0,0294	3	0,0881	0,147
Валові міжнародні резерви України, місяці імпорту	0,0280	2	0,0560	0,140
Безпека грошового ринку та інфляційних процесів				
Рівень монетизації (відношення обсягу грошового агрегату М3 до ВВП, %)	0,0300	3	0,0901	0,150
Швидкість обігу (відношення ВВП до обсягу грошового агрегату М2)	0,0294	3	0,0881	0,147
Обсяг готівки, % до ВВП	0,0300	3	0,0901	0,150
Рівень інфляції (до грудня попереднього року), %	0,0300	3	0,0901	0,150
Питома вага довгострокових кредитів у загальному обсязі кредитів, наданих комерційними банками, %	0,0300	3	0,0901	0,150
Рівень середньої процентної ставки кредитів комерційних банків відносно інфляції, %	0,0300	3	0,0901	0,150
Рівень доларизації грошового обігу, %	0,0294	3	0,0881	0,147
Рівень забезпечення грошової бази золотовалютними резервами, %	0,0294	3	0,0881	0,147
Фондовий ринок				
Відношення обсягу номінальної капіталізації ринку акцій до ВВП, %	0,0274	1	0,0274	0,137

Продовження таблиці 1

Доходність облігацій внутрішньої державної позики, %	0,0274	1	0,0274	0,137
Частка покриття державними цінними паперами внутрішнього державного боргу, %	0,0267	1	0,0267	0,133
Страховий ринок				
Показник проникнення страхування, (страхові премії до ВВП), %	0,0247	1	0,0247	0,123
Показник «щільності страхування» (страхові премії на одну особу), дол. США	0,0260	1	0,0260	0,130
Частка довгострокового страхування в загальному обсязі зібраних страхових премій	0,0254	1	0,0254	0,127
Рівень валових страхових виплат, %	0,0247	1	0,0247	0,123
Частка премій, що належать перестраховикам-нерезидентам, %	0,0247	1	0,0247	0,123
Частка сукупного обсягу статутних капіталів страхових компаній, що належать нерезидентам у загальному їх обсязі, %	0,0247	1	0,0247	0,123
Всього	1,0	x	2,3129	5,0

У складовій фінансовій безпеки суб'єкта фінансових відносин макро рівня «Фондовий ринок» виділяються індикатори відношення обсягу номінальної капіталізації ринку акцій до ВВП тв. доходність облігацій внутрішньої державної позики, які мають значення оцінки з вагою 0,0274, при цьому, індикатор частка покриття державними цінними паперами внутрішнього державного боргу має значення оцінки з вагою 0,0267, що лише на 0,0007, тобто, доцільно визнати майже однакову силу впливу даних індикаторів на досліджувану складову фінансової безпеки.

Показник проникнення страхування, (страхові премії до ВВП), рівень валових страхових виплат, частка премій, що належать перестраховикам-

нерезидентам та частка сукупного обсягу статутних капіталів страхових компаній, що належать нерезидентам у загальному їх обсязі отримали оцінку з вагою, значення якої становить 0,0247, на 0,0007 пункту вище має оцінку з вагою частка довгострокового страхування в загальному обсязі зібраних страхових премій, і на 0,013 пункту вище має показник «щільності страхування» (страхові премії на одну особу), дол. США, які обумовлюють інтенсивність впливу складової «страховий ринок» на фінансову безпеку держави.

Зведена оцінка інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку суб'єкта макро рівня наведена в табл. 2.

Таблиця 2 – Зведена оцінка інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку суб'єкта макрорівня

Складові фінансової безпеки держави	Оцінка складової з вагою, g_i, o_i
Бюджетна безпека	0,36
Боргова безпека	0,66
Банківська безпека	0,18
Продовження таблиці 2	
Валютна безпека	0,17
Безпека грошового ринку та інфляційних процесів	0,71
Фондовий ринок	0,08
Страховий ринок	0,15
Разом	2,31

Оскільки не існує єдиного методологічного підходу щодо оцінювання рівня фінансової безпеки, нами запропоновано визначати рівень фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро та мезо рівнів шляхом комплексного аналізу інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку.

Оцінка бюджетної безпеки країни з урахуванням ваги становить 0,36; боргової безпеки 0,66; банківської безпеки 0,18; валютної безпеки 0,17; безпеки грошового ринку та інфляційних процесів 0,7; фондового ринку 0,08 та страхового, 15, сума яких становить 2,31 і дозволяє за формулою 1 визначити рівень фінансової безпеки суб'єкта макро рівня.

$$P_{\text{ф.б макро}} = \frac{\sum C_k}{n} \quad (1)$$

де, P – рівень фінансової безпеки,

C_k – сума оцінок складових, n – кількість складових.

Відповідно до чого, рівень фінансової безпеки держави становить 0,33, при цьому, найбільший вплив на розраховане значення рівня фінансової безпеки держави становить безпека грошового ринку та інфляційних процесів, боргова безпека і банківська безпека, обумовлений, з одного боку, надмірно високими відсотковими ставками за кредитами, перевищення кредитних вкладень над депозитами, практична відсутність страхування кредитів та депозитів, низький рівень капіталізації банківської системи та недостатнє законодавче регулювання банківської діяльності, з іншого, хоча більшість фактичних значень індикаторів стану боргової безпеки України не перевищували нормативних значень, проте, рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, нормативне значення якого становить не більше 200 дол. США, фактичні показники протягом 2008-2012 років значно перевищували пирогове значення (у 2008 році – 402,1 дол. США; у 2009 році – 591,4 дол. США; у 2010 році – 761,36 дол. США; у 2011 році – 537,89 дол. США і у 2012 році – 575,5 дол. США), що свідчить про несприятливі тенденції в економіці та необхідність оптимізації структури державного боргу.

Виходячи з результатів проведеного дослідження, можна з впевненістю стверджувати про низький рівень фінансової безпеки України, серед внутрішніх та зовнішніх причин низького рівня фінансової безпеки на макро рівні варто виділити

фінансову дестабілізацію в країні, нецільове використання бюджетних коштів, невиконання дохідної частини державного бюджету, недосконалість державної фінансової інфраструктури економічної сфери, існуючі інфляційні процеси, недосконалість національної банківської системи, що має безпосередній різносторонній негативний вплив на фінансову безпеку, відповідно до чого їхня нейтралізація повинна здійснюватися різними методами, які дозволять отримати відповідний ефект.

Оскільки, регіон є окремою підсистемою держави та національної економіки, то фінансову безпеку суб'єкта фінансових відносин мезо- рівня необхідно розглядати як інтегральну комплексну характеристику місцевої економіки, відповідно до чого, нами виділено наступні складові фінансової безпеки суб'єкта фінансових відносин мезо- рівня: бюджетний сектор, зовнішньоекономічна діяльність, фінансовий сектор, грошово-валютний та соціальний сектори.

Індикаторами бюджетного сектору нами виокремлено: доходи, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, доходи, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, загальний фонд, спеціальний фонд, дотації, субвенції, сума трансфертів, виконання місцевого бюджету у відсотках, надходження бюджетних установ, податкові надходження та видатки місцевого бюджету, які, на наш погляд, обумовлюють стан розвитку бюджетного простору суб'єкту фінансових відносин мезо рівню.

Зовнішньоекономічну діяльність обумовлюють наступні показники: індекс споживчих цін, коефіцієнт покриття експортом імпорту та обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу, оскільки є виразниками розвитку зовнішньоекономічного комплексу регіону, що розвивається органами влади регіону.

Індикаторами фінансового сектору виокремлено: поточна дебіторська заборгованість, поточна кредиторська заборгованість та обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються регіональним бюджетам з центрального бюджету у розрахунку на одну особу, які дають можливість досліджувати процесі розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів регіону, що знаходяться в розпорядженні місцевих органів влади та грошові кошти суб'єктів господарювання.

Рівень доларизації грошового обігу, відношення податків до ВРП у відсотках та темпи зростання прибуткової частини бюджету виділено як індикатори грошово-валютного сектору, оскільки, є виразниками існуючої системи формування грошово-кредитної політики регіону.

Індикаторами соціального сектору є динаміка суми заборгованості з виплати заробітної плати та рівень безробіття населення (за методологією МОП), % до економічно активного населення, які узагальнюють трансформаційні процеси розвитку соціальної інфраструктури Харківської області як в цілому, так і її складових.

Подібним чином визначаємо і рівень фінансової безпеки суб'єкта фінансових відносин мезо рівня.

Відсоток виставлених оцінок всіма експертами становить для $V_{H1}-0,74$, $V_{H2}-0,70$, $V_{H3}-0,68$, $V_{H4}-0,60$, $V_{H5}-0,70$, $V_{H6}-0,64$, $V_{H7}-0,64$, $V_{H8}-0,66$, $V_{H9}-0,62$, $V_{H10}-0,70$, $V_{H11}-0,66$, $V_{I1}-0,60$, $V_{I2}-0,76$, $V_{I3}-0,72$, $V_{J1}-0,62$, $V_{J2}-0,64$, $V_{J3}-0,76$, $V_{K1}-0,76$, $V_{K2}-0,74$, $V_{K3}-0,76$, $V_{L1}-0,60$, $V_{L2}-0,58$. Сума всіх оцінок становить 14,88.

Показники складових фінансової безпеки суб'єкта фінансових відносин мезо рівня мають наступну вагу: $V_{H1}-0,0497$, $V_{H2}-0,0470$, $V_{H3}-0,0457$, $V_{H4}-0,0403$, $V_{H5}-0,0470$, $V_{H6}-0,0430$, $V_{H7}-0,0430$, $V_{H8}-0,0444$, $V_{H9}-0,0417$, $V_{H10}-0,0470$, $V_{H11}-0,0444$, $V_{I1}-0,0430$, $V_{I2}-0,0511$, $V_{I3}-0,0484$, $V_{J1}-0,0417$, $V_{J2}-0,0430$, $V_{J3}-0,0511$, $V_{K1}-0,0511$, $V_{K2}-0,0497$, $V_{K3}-0,0511$, $V_{L1}-0,0403$, $V_{L2}-0,0390$.

Обчислення оцінки кожного індикаторускладових фінансової безпеки регіону, оцінки з вагою, $G_i \cdot O_i$ та максимальної оцінки з вагою, $G_i \cdot O_{max}$ представлено у табл. 3.

Оцінка інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку суб'єкта мезо рівня наведена в табл. 4.

Висновок. За проведеними розрахунками, рівень фінансової безпеки регіону становить лише 0,40, що

дозволяє ідентифікувати рівень фінансової безпеки суб'єкта мезо рівня як недостатній, при цьому, найбільший вплив на фінансову безпеку суб'єкта мезо рівня має бюджетний сектор, оцінка якого з вагою становить 0,94, та грошово-валютний сектор із оцінкою з вагою у 0,41, помітний вплив мають складові зовнішньоекономічна діяльність та фінансовий сектор, із оцінкою з вагою які становлять 0,29 та 0,28 відповідно, тобто, при розробці фінансового механізму забезпечення фінансової безпеки регіону слід враховувати питому вагу регіону у ВВП країни, платіжний баланс регіону, дефіцит місцевого бюджету, рівень інфляції, об'єм іноземних інвестицій, сальдо зовнішньоторгівельного балансу, заборгованість з виплати заробітної плати, дебіторську та кредиторську заборгованості, зміна значень яких від запланованих розглядатиметься як виникнення потенційної загрози зниження рівня фінансової безпеки суб'єкта фінансових відносин мезорівня.

Таблиця 3 – Оцінка індикаторів складових фінансової безпеки регіону

Складові фінансової безпеки регіону	Вага, G_i	Оцінка O_i	Оцінка з вагою, $G_i \cdot O_i$	Макс. оцінка з вагою, $G_i \cdot O_{max}$
Індикатори бюджетного сектору				
Доходи, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів	0,0497	2	0,0995	0,2487
Доходи, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, тис.грн.	0,0470	2	0,0941	0,2352
Загальний фонд	0,0457	2	0,0914	0,2285
Спеціальний фонд	0,0403	2	0,0806	0,2016
Дотації	0,0470	2	0,0941	0,2352
Субвенції	0,0430	2	0,0860	0,2151
Сума трансфертів	0,0430	2	0,0860	0,2151
Виконання бюджету, %	0,0444	2	0,0887	0,2218
Надходження бюджетних установ	0,0417	1	0,0417	0,2083
Податкові надходження	0,0470	2	0,0941	0,2352
Видатки бюджету	0,0444	2	0,0887	0,2218
Індикатори зовнішньоекономічної діяльності				
Індекс споживчих цін, %	0,0403	1	0,0403	0,2016
Коефіцієнт покриття експортом імпорту	0,0511	3	0,1532	0,2554
Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу, тис.дол.	0,0484	2	0,0968	0,2419
Індикатори фінансового сектору				
Поточна дебіторська заборгованість	0,0417	1	0,0417	0,2083
Поточна кредиторська заборгованість	0,0430	2	0,0860	0,2151
Обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються регіональним із центрального бюджету, грн на особу	0,0511	3	0,1532	0,2554
Індикатори грошово-валютного сектору				
Рівень доларизації грошового обігу	0,0511	3	0,1532	0,2554
Відношення податків до ВРП, %	0,0497	2	0,0995	0,2487
Темпи зростання прибуткової частини бюджету	0,0511	3	0,1532	0,2554
Індикатори соціального сектору				
Динаміка суми заборгованості з виплати зарплати млнгрн	0,0403	1	0,0403	0,2016
Рівень безробіття населення (за методологією МОП), % до економічно активного населення	0,0390	1	0,0390	0,1949
Всього	1,0	x	2,0013	5,0

Таблиця 4 –Зведена оцінка інтенсивності впливу складових на фінансову безпеку суб'єкта мезо рівня

Складові фінансової безпеки регіону	Оцінка складової з вагою, $g_i \cdot o_i$
Бюджетний сектор	0,94

Продовження таблиці 4

Зовнішньоекономічна діяльність	0,29
Фінансовий сектор	0,28
Грошово-валютний сектор	0,41
Соціальний сектор	0,08
Разом	2,00

Список літератури: 1.Третяк О.З. Окремі концептуальні характеристики категорії фінансової безпеки регіону / О. З. Третяк, М. В. Кирилів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 2. – С. 2 – 7. 2.Медвідь М.М. Фінансова безпека регіонів України (на прикладі Харківської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05 / Полтавський національний технічний ун-т ім. Юрія Кондратюка. – Полтава, 2008. – 20 с. 3.Сухоруків А. І. Проблеми фінансової безпеки України : Монографія / (Передмова акад. НАН України С. І. Пиріжкова). – К. : НІПМБ, 2004. – 117 с. 4.Герасимчук З. В. Політика розвитку проблемних регіонів: методологічні засади формування та реалізації : монографія / З. В. Герасимчук, В. Л. Галушак. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 245 с. 5.Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в эконом. исследованиях / В. Плюта / Пер. с польск. В. В. Иванова. – М. : Финансы и статистика, 1989. – 175 с. 6.Кизим Н. А. Нейронные сети: теория и практика применения : Монография / Н. А. Кизим, Е. Н. Ястремская, В. Ф. Сенчуков – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2006. – 240 с. Русск. яз. 7.Маргасова В. Г. Передумови формування фінансової безпеки регіону / В. Г. Маргасова, Н. В. Ткаленко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2010. – № 2. – С. 139 – 146.

.Bibliography (transliterated): 1.Tretyak O.Z. Okremi konceptualni harakteristiki kategorii finansovoi bezpeki regionu / O. Z. Tretyak, M. V. Kiriliv // Naukovij visnik L'vivskogo derzhavnogo universitetu vnutrishnih sprav. – 2009. – № 2. – S. 2 – 7. 2. Medvid' M.M. Finansova bezpeka regioniv Ukraïni (na prikladi Harkivskoi oblasti): avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk : 08.00.05 / Poltavskij nacional'nij tekhnichnij un-t im. YUriya Kondratiuka. – Poltava, 2008. – 20 s. 3.Suhorukov A. I. Problemi finansovoi bezpeki Ukraïni : Monografiya / (Peredmovo akad. NAN Ukraïni S. I. Pirizhkova). – K. : NIPMB, 2004. – 117 s. 4.Gerasimchuk Z. V. Politika rozvritku problemnih regioniv: metodologichni zasadi formuvannya ta realizacii : monografiya / Z. V. Gerasimchuk, V. L. Galushchak. – Luc'k : Nadstir'ya, 2006. – 245 s. 5.Plyuta V. Sravnitel'nyj mnogomernyj analiz v ehkonom. issledovaniyah / V. Plyuta / Per. s pol'sk. V. V. Ivanova. – M. : Finansy i statistika, 1989. – 175 s. 6.Kizim N. A. Nejrnonnie seti: teoriya i praktika primeneniya : Monografiya / N. A. Kizim, E. N. Yastremskaya, V. F. Senchukov – H. : ID «INZHENK», 2006. – 240 s. Russk. yaz. 7.Margasova V. G. Peredumovi formuvannya finansovoi bezpeki regionu / V. G. Margasova, N. V. Tkalenko // Zbimik naukovih prac' Nacional'nogo universitetu derzhavnoi podatkovoi sluzhbi Ukraïni. – 2010. – № 2. – S. 139 – 146.

Надійшла (received) 18.11.2016

Бібліографічні описи / Библиографические описания / Bibliographic descriptions

Визначення рівня фінансової безпеки суб'єктів фінансових відносин макро та мезорівнів / О.В. Ареф'єва, О.Л. Кузенко // Вісник НТУ «ХПІ» Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – Х. : НТУ «ХПІ», 2016 – № 24 (1196). – С. 56–61. – Бібліогр.: 7 назв. – ISSN 2304-621X.

Определение уровня финансовой безопасности субъектов финансовых отношений макро и мезоуровне / А.В. Арефьева, О.Л. Кузенко // Вестник НТУ «ХПИ». Серия: Актуальные проблемы управления и финансово-хозяйственной деятельности предприятия. – Х. : НТУ «ХПИ», 2016. – № 24 (1196). – С. 56–61. – Библиогр. 7 назв. – ISSN 2304-621X.

Definition of financial security of business financial relations macro- and meso level / O. Aref'eva, O. Kuzenko // Bulletin of NTU "KhPI". Series: Actual problems of management and financial-economic activity of the enterprise. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2016.– No 24 (1196). – P. 56-61. – Bibliogr.: 7 names. – ISSN 2304-621X.

Відомості про авторів /About the Authors

Ареф'єва Олена Володимирівна – д.е.н., професор, Харківський національний університет ім. Семена Кузнец, м. Харків; тел.:+380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru

Арефьева Елена Владимировна - д.э.н., профессор, Харьковский национальный университет им. Семена Кузнец, г. Харьков; тел.: +380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru

Aref'eva Olena – Doctor of Economics, Professor, Kharkiv National Economic University. Simeon Kuznets, tel.:+380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru

Кузенко Ольга Леонідівна – Харківський національний університет ім. Семена Кузнеця, аспірант кафедри фінансів; тел.: +380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru

Кузенко Ольга Леонидовна – Харьковский национальный университет им. Семена Кузнеця, аспирант кафедры финансов тел.: +380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru

Kuzenko Olga – Kharkiv National Economic University Simeon Kuznets, Postgraduate Department of Finance, tel.:+380664105214; e-mail: tkuzenko@yandex.ru